

Sanata ?li?kin Görü?leri Belirlemeye Yönelik Ölçek

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sanata ?li?kin Görü?leri Belirlemeye Yönelik Ölçek*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29999>

Özet

Sanata İlişkin Görüşleri Belirlemeye Yönelik Ölçek (S?GBYÖ), 2017 yılında Ayaydın, Kurtuldu ve Dayı tarafından geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin sanata, sanat eserine ve sanatçuya yönelik sahip oldukları genel ve özel görüşleri, tutumları ve inanç sistemlerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, sanat eğitiminin önemini vurgulayan ve bu alandaki algılar nicel olarak değerlendirilmeyi hedefleyen bir bölüme doldurmaktadır.

Ölçeğin geliştirilme süreci, kapsamlı bir madde havuzu oluşturma, uzman görüşü alma ve ardından psikometrik analizlerle (geçerlik ve güvenirlik çalışmaları) son halini almıştır. Amaç, özellikle eğitim fakültesi öğrencileri ve sanatla ilgili alanlarda çalışan bireylerin sanata bakış açılarındaki derinlemesine incelemektir.

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geliştirme, Sanat Görüşleri, Sanat Eğitimi, Psikometrik Özellikler, Tutum Ölçeği, Eğitim Fakültesi, Sanat Algısı.

Yazarlar

Ayaydın, A., Kurtuldu, M. K., Dayı, B. A.

Amaç

Sanata İlişkin Görüşleri Belirlemeye Yönelik Ölçek'in temel amacı, bireylerin sanat kavramına, sanatın toplumsal rolüne, sanat eserinin değerine ve sanatçı figürüne yönelik sahip oldukları bilişsel ve duyuşsal eğilimleri, yani görüşleri, geçerli ve güvenilir bir şekilde saptamaktır. Bu araç, özellikle sanat eğitimi alanındaki araştırmacılar için bireylerin sanat algılarındaki değişimleri veya farklılıkları incelemek üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, eğitim programlarındaki sanat algısı üzerindeki etkilerini değerlendirmede veya farklı sosyo-kültürel grupları sanata yönelik yaklaşımlarında karşılaştırmada bir araç olarak kullanılabilir. Ölçek geliştirme çalışması, alanda standardize edilmiş, Türkçe bir ölçme aracına duyulan ihtiyaca yanıt vermiştir.

Yapı

S?GBYÖ, bireylerin sanata ilişkin çok boyutlu görüşlerini ölçmeyi hedefleyen bir yapıyı temsil eder. Ölçeğin altında yatan psikolojik yapı (konstrükt), genellikle sanatın tanınması, sanatın faydasına, sanatçuya atfedilen değere ve sanatın estetik/duygusal etkisine dair inançları kapsar.

Geli?tirme makalesinde belirtilen faktör yap?s?, bu görü?lerin ayr??an ancak ili?kili alt boyutlardan olu?tu?unu göstermektedir.

Görü?ler, genellikle olumlu veya olumsuz kutuplarda yer alabilen tutum bile?enlerini içerir. Bu ba?lamda, ölçek hem sanata yönelik genel bir takdir düzeyini hem de sanat?n i?levselli?i, gereklili?i ve eri?ilebilirli?i hakk?ndaki daha spesifik inançlar? yakalamay? amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde geçerlik (validity) çal??malar?, arac?n gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamak için kritik öneme sahiptir. Kaynak makalede belirtilmese de, geli?tirme çal??malar?nda genellikle kapsam geçerli?i için uzman görü?üne ba?vurulmu? ve yap? geçerli?i için de Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??tır.

Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde ay?r?p ay?rmad???n? gösterir. Yay?mlanan makalede (Ayayd?n et al., 2017) detayl? olarak sunulan Aç?mlyac? Faktör Analizi (AFA) sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu, anlaml? faktörlere sahip oldu?unu do?rulamaktadır.

Güvenirlik

Güvenirlik (reliability), ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ve kararlıl???n? ifade eder. S?GBYÖ'nün güvenilirlik çal??malar?, iç tutarl?lk katsay?s? (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanarak rapor edilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Geli?tirme makalesinde, ölçe?in genel iç tutarl?lk katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyin üzerinde oldu?u varsay?lmaktadır. Yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçekten elde edilen puanlar?n zaman içinde ve farklı durumlarda benzer sonuçlar verece?inin güçlü bir göstergesidir.

Faktör Analizi

Sanata ?li?kin Görü?leri Belirlemeye Yönelik Ölçek'in yap? geçerli?ini belirlemek amacıyla faktör analizi uygulanm??tır. Bu analiz, ölçekteki maddelerin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ortaya ç?karm??tır. Çal??manın do?as? gere?i, öncelikle Aç?mlyac? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak faktör yap?s? belirlenmi? ve ardından Do?rulatoryc? Faktör Analizi (DFA) ile bu yap?n?n uyumu test edilmi?tir.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in muhtemelen çok boyutlu bir yap?da oldu?unu ve sanata yönelik görü?lerin farklı bile?enlere (örne?in, Sanat?n Toplumsal ??levi, Sanatç?n?n Rolü, Sanat?n Ki?isel Algılan???) ayr?ld???n? göstermi?tir. Bu faktörler, ölçekten elde edilen puanlar?n

yorumlanmasında temel alınır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme)

Format: Genellikle **Likert tipi** derecelendirme formatı kullanılır (örneğin, 5'li veya 7'li Likert). Orijinal kaynaktan derecelendirme bilgisi spesifik olarak belirtilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (Özellikle eğitim fakültesi öğrencileri veya sanat eğitimi alan öğrenciler).

Yaş Grubu: Genç yetişkinler (18-25 yaş aralığı).

Popülasyon Detayları: Ölçek, Ayaydın, Kurtuldu ve Dayı (2017) tarafından yapılan çalışmada belirli bir üniversitenin öğrencileri üzerinde standardize edilmiştir. Popülasyon, sanata ilişkin görüşlerin çeşitliliğini temsil etmesi açısından seçilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanabilen anket formatı. Maddeler, katılımcıların sanata olan bakış açıları ifade etmelerini gerektirir.

Anahtar Kelimeler

Sanat Algısı, Tutum, Likert Ölçeği, Psikometri, Yapısal Etkilik Modellemesi, Eğitim Araştırmaları.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Veri Kaynakta Belirtilmemiştir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Veri Kaynakta Belirtilmemiştir.

Yazın Adresi: Yazın detayları için Ayaydın, Kurtuldu veya Dayı'nın 2017 tarihli makalesine başvurulmalıdır (Nönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2017

Şinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle orijinal yayıncuya (Nönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi) ve yazarlara atıf yapılarak serbest olabilir. Ticari

kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ölçe?in kendisi için bir ücret belirtilmemi?tir.

Referanslar

Ayayd?n, A., Kurtuldu, M. K., & Day?, B. A. (2017). Sanata ?li?kin Görü?leri Belirlemeye Yönelik Ölçe?in Geli?tirilmesi. *?nönü Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 18(1).

Makalenin çevrimiçi eri?im adresi: <http://efdergi.inonu.edu.tr/article/view/5000206657>

Sanata ?li?kin Görü?leri Belirlemeye Yönelik Ölçe?in Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal kaynakta ölçek maddeleri listelenmemi?tir. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.